

Prezes Rady Ministrów

Donald Tusk

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-233-25

Pan Włodzimierz CZARZASTY
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Indonezji o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Warszawie dnia 19 września 2025 r.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Sprawiedliwości oraz Minister Spraw Zagranicznych.

Z poważaniem
Donald Tusk
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Indonezji o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Warszawie dnia 19 września 2025 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Indonezji o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Warszawie dnia 19 września 2025 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

1. Potrzeba i cel związania Rzeczypospolitej Polskiej Umową

W stosunkach między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Indonezji brakuje umowy dwustronnej regulującej problematykę pomocy prawnej w sprawach karnych, a dotychczasowe podstawy współpracy, prowadzonej w oparciu o międzynarodową zasadę wzajemności i odpowiednie przepisy *ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego* (dalej: k.p.k.; Dz. U. z 2025 r. poz. 46, z późn. zm.) uznać należy za niewystarczające.

Wiele spośród wniosków polskich sądów i prokuratur, mimo wielokrotnych interwencji ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Spraw Zagranicznych, pozostaje bez odpowiedzi. Realizacja pozostałych zaś jest długotrwała, poddana skomplikowanemu obiegowi dokumentów między organami indonezyjskimi. Władze Indonezji wymagają, aby wnioski i załączone do nich dokumenty były przetłumaczone na język indonezyjski, co znacznie zwiększa koszty postępowań po stronie polskiej, a także, biorąc pod uwagę kwestionowaną przez stronę indonezyjską jakość dostępnych w Rzeczypospolitej Polskiej tłumaczeń, dodatkowo utrudnia realizację tak sporządzonych wniosków. Władze indonezyjskie jako główny powód nieefektywnej współpracy wskazały brak umowy o pomocy prawnej łączącej Polskę i Indonezję. Wnioski przekazywane na podstawie takich umów są przez władze indonezyjskie traktowane priorytetowo, a ich znaczna liczba uniemożliwia *de facto* realizację innych wniosków – tych kierowanych w oparciu o zasadę wzajemności. Także uproszczenie obiegu dokumentów i wprowadzenie języka angielskiego w obrocie możliwe jest jedynie w drodze odpowiednich regulacji traktatowych. Podczas konsultacji przeprowadzonych w 2019 roku z inicjatywy Ministerstwa Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej władze indonezyjskie wyraziły wolę zawarcia stosownej umowy uwzględniającej regulacje wskazanych wyżej kwestii. Celowość zawarcia takiej umowy sygnalizowała także Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Dżakarcie oraz Prokuratura Krajowa. Zatem

celowe jest doprowadzenie do jak najszybszego wejścia w życie *Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Indonezji o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych*, podpisanej w Warszawie dnia 19 września 2025 r. (dalej: Umowa), aby potencjalne korzyści z niej płynące dla strony polskiej mogły zostać zrealizowane.

Negocjacje Umowy odbywały się drogą dyplomatyczną oraz w sposób bezpośredni i trwały 2 lata. Zakończone zostały podczas bezpośredniego spotkania zespołów negocjacyjnych w Warszawie w dniach 12–13 czerwca 2024 r., a Umowa została podpisana dnia 19 września 2025 r. w Warszawie. Za celowe należy uznać wykorzystanie obecnie sprzyjającego klimatu politycznego w Republice Indonezji i zachęcenie strony indonezyjskiej do jak najszybszego zakończenia niezbędnych procedur krajowych dotyczących Umowy, m.in. przez doprowadzenie do ratyfikacji Umowy po stronie polskiej.

2. Różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Umowa wzorowana jest na przepisach zawartych w następujących umowach międzynarodowych wiążących Rzeczpospolitą Polską:

- a) **dwustronnych**, w tym: *Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych*, sporządzonej w Ottawie dnia 12 września 1994 r. (dalej: umowa z Kanadą; Dz. U. z 1997 r. poz. 365); *Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki dotyczącej stosowania Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych*, sporządzonej dnia 10 lipca 1996 r., zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 *Porozumienia o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki*, podpisanego w Waszyngtonie dnia 25 czerwca 2003 r., sporządzonej

w Warszawie dnia 9 czerwca 2006 r. (dalej: umowa z USA; Dz. U. z 2010 r. poz. 91); *Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Peru o przekazywaniu osób skazanych*, podpisanej w Limie dnia 27 maja 2014 r. (dalej: umowa z Peru; Dz. U. z 2016 r. poz. 454); *Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Federacyjną Republiką Brazylii o przekazywaniu osób skazanych*, podpisanej w Brasiliu dnia 26 listopada 2012 r. (dalej: umowa z Brazylią; Dz. U. z 2018 r. poz. 1988); *Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Zjednoczonymi Emiratach Arabskimi o współpracy prawnej w sprawach karnych*, podpisanej w Abu Dhabi dnia 22 września 2022 r., (dalej: umowa z ZEA; Dz. U. z 2023 r. poz. 1218);

- b) **wielostronnych**, w tym: *Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej*, sporządzonej w Brukseli dnia 29 maja 2000 r. oraz *Protokołu do Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej z dnia 29 maja 2000 r.*, sporządzonego w Luksemburgu dnia 16 października 2001 r. (dalej: Konwencja UE; Dz. U. z 2007 r. poz. 950) i *Europejskiej konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych*, sporządzonej w Strasburgu dnia 20 kwietnia 1959 r. (Dz. U. z 1999 r. poz. 854) wraz z Protokołami dodatkowymi do tej Konwencji (Dz. U. z 1999 r. poz. 854 oraz Dz. U. z 2004 r. poz. 1476).

Zakres pomocy udzielanej na podstawie Umowy jest szeroki i może dotyczyć postępowań przygotowawczych i sądowych. Wyjątki w tym zakresie określa art. 2 ust. 1 (ekstradycja, przekazywanie ścigania karnego, przekazywanie osób skazanych w celu wykonania kary i wykonywanie wyroków w sprawach karnych). Szczegółowo rodzaje pomocy reguluje art. 9, którego treść wzorowana jest na postanowieniach większości ww. wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych. Istotne w tym

kontekście są przepisy art. 9 ust. 2 oraz art. 13 ust. 2, które gwarantują, że Umowa pozwoli na udzielanie pomocy także w postępowaniach „z elementem finansowym”, a tajemnica bankowa lub tajemnica innej instytucji finansowej nie mogą stanowić wyłącznej podstawy odmowy wykonania wniosku.

Umowa w sposób jednoznaczny i odpowiadający przepisom k.p.k. ustala wymogi formalne wniosków (ich formę, treść, załączniki – art. 11), co ma ograniczyć przypadki odrzucania wniosków bez ich realizacji. Organom centralnym Stron przyznano uprawnienie do przeprowadzania konsultacji w sprawie wykonania wniosku, w wyniku których wniosek może zostać wycofany lub wykonany pod pewnymi warunkami (art. 10). Umowa szczegółowo reguluje także tryb przekazywania wniosków i innych dokumentów. W pilnych przypadkach Umowa przewiduje możliwość przekazania pism bezpośrednio między organami centralnymi, także w formie elektronicznej pozwalającej na potwierdzenie ich autentyczności, z zastrzeżeniem, że wszystkie przekazane w ten sposób dokumenty zostaną następnie przesłane w formie papierowej (art. 8 ust. 2)¹⁾. Przepis ten uwzględnia rozwój nowoczesnych technologii i pozwala na usprawnienie i obniżenie kosztów współpracy państw znajdujących się na różnych kontynentach. Istotnym ułatwieniem z punktu widzenia polskich organów wymiaru sprawiedliwości jest odejście od konieczności tłumaczenia dokumentów na język indonezyjski na rzecz języka angielskiego (art. 8 ust. 1). Ustalono ponadto, że przekazywane dokumenty nie będą wymagały legalizacji (art. 8 ust. 3).

Zasadniczą rolę w obrocie (wysyłanie, przyjmowanie, przekazywanie wniosków właściwym organom wymiaru sprawiedliwości i in.) odgrywać

---

¹⁾ Podobne rozwiązanie zawarte jest np. w art. 6 ust. 2 umowy z Brazylią, art. 6 ust. 2 umowy z Peru, art. 8 Trzeciego Protokołu Dodatkowego do Europejskiej konwencji o ekstradycji podpisanego przez Rzeczpospolitą Polską w dniu 7 października 2011 r.

będą organy centralne (art. 3)²⁾. Po stronie polskiej będzie to Minister Sprawiedliwości, zaś po stronie indonezyjskiej Minister Prawa.

Organy centralne uprawnione będą do utrzymywania kontaktów bezpośrednich przy użyciu wszelkich środków komunikacji (telefon, e-mail, itp.) Rozwiązanie to przyspieszy i uprości realizację wniosków (art. 3 ust. 2). W Umowie zdecydowano się wprowadzić przepis dotyczący udzielania informacji o prawie, praktyce jego stosowania oraz informacji znajdujących się (w przypadku Polski) w Krajowym Rejestrze Karnym (art. 4)³⁾. Będzie to miało znaczenie dla przyspieszenia postępowań prowadzonych przez krajowe sądy i prokuratury, dla których niezbędne na rzecz podjęcia czynności w sprawie (np. w celu ustalenia podwójnej karalności lub warunków recydywy) jest uzyskanie informacji o prawie drugiej Strony. Wymiana informacji o prawie nie będzie podlegała rygorom określonym dla wniosków o pomoc prawną – następowała będzie bezpośrednio między organami centralnymi, bez konieczności zachowania warunków określonych m.in. w art. 11. Rolę organów centralnych jako stojących na straży efektywnego stosowania Umowy dopełniają przepisy art. 27 ust. 1 i 2. Pierwszy z nich zezwala tym organom na uzgadnianie środków praktycznych, które uznają one za konieczne dla ułatwienia stosowania Umowy (np. konsultacje w formie wideokonferencji odnośnie do kwestii technicznych); drugi – nakłada na nie obowiązek wspólnego rozstrzygania rozbieżności wynikłych w toku stosowania Umowy.

Umowa zawiera szereg gwarancji ochrony interesów i bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej. Nakłada np. na Strony obowiązek odmowy

---

²⁾ Podobne rozwiązanie zawarte jest np. w art. 2 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Hongkongu Specjalnego Regionu Administracyjnego Chińskiej Republiki Ludowej o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Hongkongu dnia 26 kwietnia 2005 r. (Dz.U. z 2007 r. poz. 1175), w art. 3 Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Tajlandii o wzajemnej pomocy w sprawach karnych, sporządzonej w Bangkoku dnia 26 lutego 2004 r. (Dz. U. z 2009 r. poz. 1607), czy w art. 2 ust. 2 umowy z USA.

³⁾ Podobne rozwiązanie zawarte jest np. w Umowie między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych, sporządzonej w Kijowie dnia 24 maja 1993 r. (Dz. U. z 1994 r. poz. 465).

realizacji wniosku, gdyby mogło to naruszyć suwerenność, bezpieczeństwo, porządek publiczny państwa lub interesy narodowe (art. 12 ust. 1 lit. a), obowiązek zachowania poufności informacji i wykorzystywania ich jedynie w celu realizacji konkretnego wniosku⁴⁾ (art. 6), precyzyjnie określa podział kosztów wykonania wniosku (art. 25 – omówiony poniżej) i określa granice możliwości działania organów jednej Strony na terytorium drugiej⁵⁾ (art. 2 ust. 2). Ponadto art. 14 ust. 1 statuuje zasadę, że wniosek musi być wykonywany zgodnie z prawem krajowym Strony wezwanej, co gwarantuje, że działania podjęte w tym celu nie będą naruszać polskich norm prawnych.

Umowa zawiera także przepisy mające na celu zapewnienie ochrony praw osób, których wnioski dotyczą. I tak m.in. w art. 12 i art. 13 ujęte zostały katalogi obligatoryjnych i fakultatywnych podstaw odmowy wykonania wniosku. Treść tych przepisów uznać można za, co do zasady, standardową, jako wzorowaną na przepisach szeregu ww. wiążących Rzeczpospolitą Polską i negocjowanych umów.

Przewidują one, że wniosek nie zostanie zrealizowany (obligatoryjne podstawy odmowy), jeżeli m.in. dotyczy przestępstwa o charakterze politycznym (art. 12 ust. 1 lit. b); dotyczy postępowania w sprawie czynu, za popełnienie którego sprawca został już na terytorium Strony wezwanej prawomocnie skazany, uniewinniony, skorzystał z amnestii lub prawa łaski albo odbył już karę orzeczoną za jego popełnienie (art. 12 ust. 1 lit. e); jeżeli istnieją uzasadnione podstawy do przyjęcia, że został sporządzony w celu ścigania, ukarania lub prowadzenia innego postępowania przeciwko osobie z powodu jej rasy, płci, wieku, niepełnosprawności, wyznania, pochodzenia narodowego, etnicznego lub społecznego, majątku, urodzenia lub innego statusu lub z powodu jej poglądów politycznych i innych (art. 12 ust. 1 lit. d). Natomiast zgodnie z Umową, pomocy prawnej można odmówić (fakultatywne podstawy odmowy): jeżeli przestępstwo zostało popełnione

---

⁴⁾ Podobne rozwiązanie zawarte jest np. w art. 15 umowy z Kanadą.

⁵⁾ Podobne rozwiązanie zawarte jest np. w art. 2 ust. 2 umowy z ZEA.

przez osobę, która ze względu na swój wiek (np. dziecko) nie ponosi odpowiedzialności karnej zgodnie z prawem Strony wezwanej (art. 13 ust. 1 lit. b); a także, jeżeli brakuje wystarczających gwarancji ochrony osoby, której wniosek dotyczy, w sytuacji, gdy dane przestępstwo zagrożone jest na terytorium Strony wzywającej karą śmierci albo inną karą nieznaną prawu drugiej ze Stron (np. w przypadku prawa Strony polskiej – karą cielesną) (art. 13 ust. 1 lit. c).

Skuteczność współpracy mają zwiększać rozwiązania przyjęte w art. 12 ust. 2 i 3 oraz art. 13 ust. 3. W sytuacji, gdy zachodzą przesłanki odmowy wykonania wniosku, a przed taką odmową, nakładają one na Strony Umowy obowiązek przeprowadzenia konsultacji w celu uzgodnienia, o ile to możliwe, akceptowalnych dla obu Stron warunków, na jakich taka pomoc mogłaby jednak zostać udzielona. W każdej sytuacji, gdyby ostatecznie do odmowy wykonania wniosku doszło, Strona wzywająca musi zostać poinformowana o jej przyczynach (art. 12 ust. 3).

Umowa nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej, w szczególności w zakresie ochrony danych osobowych. Dotychczasowy stan prawny określający mechanizm ochrony danych osobowych przedstawia się następująco.

Ochrona danych osobowych znajdujących się w aktach spraw lub czynności lub urządzeniach ewidencyjnych, w tym tworzonych i przetwarzanych z wykorzystaniem technik informatycznych, prowadzonych na podstawie k.p.k. jest realizowana w oparciu o przepisy k.p.k. (np. art. 95b, art. 147 § 2c i 4, art. 148a, art. 181, art. 355, art. 360–364) stanowiące uszczegółowienie (w zakresie postępowań karnych, w tym z elementem międzynarodowym) właściwych przepisów *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.* (Dz. U. poz. 483, z późn. zm.) – m.in. art. 31 ust. 3, art. 47 i art. 51. Decyzję o przekazaniu konkretnych danych osobowych, ich zakresie i ewentualnych warunków, na jakich będą one mogły być przetwarzane przez partnera zagranicznego, podejmuje organ wymiaru

sprawiedliwości, który owe dane przekazuje za granicę. Jest on bowiem jedynym podmiotem będącym w posiadaniu odpowiednich informacji i wiedzy umożliwiających jej podjęcie. Jest to mechanizm analogiczny do wyrażonego w art. 37 ust. 1 lit. b *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar; w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłającej decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW*; (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 89) implementowanej do krajowego porządku prawnego ustawą z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1206). Decyzję tę organ podejmuje, uwzględniając m.in. standardy ochrony praw człowieka, w tym poziom ochrony danych osobowych, wynikający m.in. z zobowiązań międzynarodowych, przepisów prawa wewnętrznego, oceny odpowiednich instytucji międzynarodowych. Do takiej analizy i oceny sąd i prokurator są zobowiązani na podstawie art. 588 § 2 k.p.k., który stanowi, że „sąd i prokurator odmawiają udzielenia pomocy prawnej i przekazują odmowę właściwym organom obcego państwa, jeżeli żądana czynność byłaby sprzeczna z zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej albo naruszałaby jej suwerenność.” Nakazuje on badanie każdej czynności procesowej, w tym więc przekazania danych we wniosku albo odpowiedzi na niego, pod kątem klauzuli porządku prawnego – więc niesprzecznością z przepisami polskiego prawa krajowego oraz zobowiązań międzynarodowych, w tym wynikających z instrumentów prawa Unii Europejskiej, Rady Europy i Organizacji Narodów Zjednoczonych. Dotychczasowa praktyka obrotu międzynarodowego na podstawie k.p.k. nie budzi wątpliwości z punktu widzenia obowiązujących standardów ochrony danych osobowych.

Wyżej powołane przepisy k.p.k. dotyczące ochrony danych osobowych będą stosowane także po wejściu Umowy w życie. Różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym (wartość dodana Umowy) wynikają z tego, że ww. obowiązki organu procesowego zostały także ujęte w szczególnych przepisach samej Umowy: m.in. w jej art. 6 (możliwość żądania ograniczenia dostępności – ograniczenia kręgu podmiotów uprawnionych do dostępu do przekazywanych danych oraz zakresu możliwości wykorzystania jedynie do realizacji wniosku – zasada ograniczenia celu) i w art. 14 ust. 1 wymagającym wykonywania wniosków zgodnie z prawem krajowym, a także w przepisach Umowy statuujących podstawy odmowy wykonania wniosku (art. 12 i art. 13). W sytuacji uznania przez organ procesowy, iż druga Strona Umowy nie gwarantuje właściwego poziomu ochrony praw człowieka, w tym w zakresie danych osobowych, organ ten zobligowany będzie do odmowy realizacji konkretnego wniosku bądź przekazania konkretnej informacji lub uzależnienia takiej czynności od spełnienia konkretnych warunków o charakterze gwarancyjnym. Istotne zabezpieczenia danych osobowych wprowadza także art. 11, który precyzyjnie wyznacza, jakie informacje, w tym zawierające dane osobowe, ma zawierać wniosek, zapewniając, że żadne inne dane, o ile nie są one niezbędne do wykonania konkretnego wniosku, nie będą przekazywane (zasada minimalizacji).

Dążąc do jeszcze większego podwyższenia poziomu ochrony danych osobowych do Umowy wprowadzono szczegółowe zasady ich ochrony w związku z wykonaniem wniosku (art. 7). Przepis ten nakłada na Strony szereg obowiązków zmierzających do zapewnienia, by przekazywane na podstawie Umowy dane były wykorzystywane jedynie dla celów, dla których zostały przekazane (ust. 1), jedynie przez właściwe do tego organy (ust. 2 lit. a) i jedynie przez okres do tego niezbędny (wyznaczany z uwzględnieniem przepisów krajowych regulujących okres przechowywania sądowych i prokuratorskich akt postępowania karnego) (ust. 2 lit. f). Art. 7 ust. 2 lit. b)

obliguje Strony do przekazywania, na wniosek Strony przekazującej dane, informacji o sposobie ich wykorzystania, co umożliwi wzajemną kontrolę Stron nad takim przetwarzaniem. Art. 7 gwarantuje także ochronę praw osoby, której dane zostały przekazane, przez zagwarantowanie prawa do informacji o przekazanych danych, dostępu do danych jej dotyczących, a także sprostowania, usunięcia tych danych, czy skutecznego środka prawnego, na wniosek osoby zainteresowanej (ust. 4).

Umowa zapewnia przejrzysty podział kosztów powstałych w toku wykonywania wniosku (art. 25). Został on określony w sposób standardowo przyjęty w wiążących Rzeczpospolitą Polską umowach dwustronnych⁶⁾ i wielostronnych⁷⁾. W razie, gdyby wykonanie wniosku miało wiązać się z wysokimi wydatkami, przed jego wykonaniem Strony zobowiązane będą do przeprowadzenia konsultacji w celu ustalenia np. warunków wykonania wniosku lub kwestii podziału tych kosztów (art. 25 ust. 4).

Ograniczeniu kosztów i ułatwieniu współpracy odległych od siebie państw służyć ma również wprowadzenie do Umowy możliwości wykonywania wniosków o pomoc prawną polegającą na przeprowadzeniu przesłuchania w drodze wideokonferencji, a także szczegółowego uregulowania w Umowie zasad takiego przesłuchania (art. 17). Instytucja przesłuchania w formie wideokonferencji jest stosowana przez polskie organy od lat. Taka forma ma być w założeniu zasadą, a osobiste stawiennictwo na terytorium drugiej Strony osób, w tym pozbawionych wolności, w celu złożenia zeznań lub dokonania innych czynności procesowych z ich udziałem ma stanowić wyjątek i być stosowane, o ile jeśli przeprowadzenie wideokonferencji nie jest niezbędne (art. 18 ust. 1 i art. 19 ust. 1). Przejrzystość zasad organizacji, prowadzenia i finansowania wideokonferencji ma ułatwiać stosowanie tej formy przesłuchań i zachęcać do tego organy wymiaru sprawiedliwości.

---

⁶⁾ Podobne rozwiązanie zawarte jest np. w art. 19 umowy z Kanadą.

⁷⁾ Podobne rozwiązanie zawarte jest np. w art. 10 ust. 7 Konwencji UE.

3. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe, polityczne i prawne związane z wejściem w życie Umowy, wraz z określeniem źródeł finansowania

Skutki społeczne: Najistotniejszym z punktu widzenia Rzeczypospolitej Polskiej skutkiem społecznym wejścia w życie Umowy będzie przyspieszenie i uproszczenie postępowań karnych wymagających współpracy prawnej z Republiką Indonezji. Wesprze to realizację sprawiedliwościowych, resocjalizacyjnych i prewencyjnych celów prawa karnego i polityki karnej oraz przyczyni się do poprawy stanu przestrzegania prawa, a tym samym bezpieczeństwa obywateli polskich.

Skutki gospodarcze: Republika Indonezji odgrywa istotną rolę w gospodarce światowej (jest członkiem Grupy G-20). Ponieważ istotnym i korzystnym skutkiem Umowy będzie usprawnienie współpracy prawnej z Republiką Indonezji, co dodatnio przełoży się na prawnokarną ochronę obrotu gospodarczego, zawarcie Umowy wpłynie pozytywnie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, rozwój regionalny oraz na rynek pracy.

Skutki finansowe: Wynikające z Umowy zobowiązania strony polskiej będą finansowane w ramach limitu wydatków właściwych dysponentów części budżetowych przewidzianych corocznie w ustawie budżetowej dla Ministra Sprawiedliwości i nie będą stanowiły tytułu do zwiększenia wydatków.

Skutki polityczne: Związanie się Umową będzie wyrazem woli kontynuowania i zacieśniania współpracy z Republiką Indonezji, a zarazem wpisze się w obecny kierunek polityki zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej, zmierzający do pogłębiania współpracy z jednym z najważniejszych państw Azji Południowo-Wschodniej. Tym samym związanie się Umową

pozytywnie wpłynie na polityczną pozycję Rzeczypospolitej Polskiej w tym regionie.

Skutki prawne: Umowa jest zgodna ze standardami międzynarodowymi i z zobowiązaniami Rzeczypospolitej Polskiej wynikającymi z traktatów wielostronnych i dwustronnych. Jest również niesprzeczna z prawem Unii Europejskiej. W związku z tym, iż Umowa zawiera przepisy o charakterze samowykonalnym, nie będzie zachodziła konieczność dokonywania zmian w prawie krajowym. Zgodnie bowiem z art. 91 ust. 1 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, Umowa będzie stanowić samoistne źródło prawa *ex proprio vigore*, podlegające bezpośredniemu stosowaniu w wewnętrznym porządku prawnym⁸⁾, mając pierwszeństwo przed ustawami – takimi jak k.p.k. – zgodnie z art. 91 ust. 2 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 marca 2008 r., sygn. akt SK 3/07, § 5.3).

4. Wyjaśnienie wyboru trybu związania Rzeczypospolitej Polskiej Umową

Umowa podlega w Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie w trybie art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* i w myśl art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 127), albowiem dotyczy ona wolności, praw i obowiązków obywatelskich osób oskarżonych i innych uczestników postępowania karnego (określonych m.in. w art. 45 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*) oraz materii objętej obowiązującą regulacją ustawową – m.in. przez przepisy k.p.k.

---

⁸⁾ Zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 19.12.2002 r., K 33/02, § 6, a także L. Garlicki, *Polskie Prawo Konstytucyjne: Zarys Wykładu*, Warszawa 2024, s. 165–168.

**UMOWA
MIĘDZY
RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ**

**A
REPUBLIKĄ INDONEZJI
O WZAJEMNEJ POMOCY PRAWNEJ W SPRAWACH KARNYCH**

Rzeczpospolita Polska oraz Republika Indonezji zwane dalej „Stronami”;

DAŻĄC do rozwoju współpracy w zakresie wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych oraz mając na celu zapobieganie przestępstwom i ściganie ich sprawców, działając w oparciu o wzajemne poszanowanie suwerenności, równości oraz wspólnych wartości;

BĘDĄC zdecydowane respektować prawa człowieka oraz rządy prawa;

UZNAJĄC, że cele te mogą zostać zrealizowane przez zawarcie dwustronnej umowy ustanawiającej współpracę w zakresie wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych;

UZGODNIŁY, co następuje:

Artykuł 1

Zakres pomocy

1. Strony udzielają sobie nawzajem na wniosek, zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy i ich prawem krajowym, wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych dotyczących przestępstw, których ściganie w momencie wystąpienia z wnioskiem pozostaje w jurysdykcji Strony wzywającej.
2. W rozumieniu niniejszej Umowy:
  - a) „Strona wzywająca” oznacza Stronę występującą z wnioskiem,
  - b) „Strona wezwana” oznacza Stronę, do której kierowany jest wniosek,
  - c) „właściwy organ” oznacza organ należycie upoważniony przez każdą ze Stron do kierowania lub wykonania wniosku o wzajemną pomoc prawną.

Artykuł 2

Ograniczenia stosowania

1. Umowa niniejsza nie ma zastosowania do:
  - a) ekstradycji osób,
  - b) przekazywania osób skazanych w celu wykonania kary,
  - c) przekazywania ścigania karnego,
  - d) wykonywania wyroków w sprawach karnych.
2. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie uprawnia którejkolwiek ze Stron do wykonywania na terytorium drugiej Strony jurysdykcji ani wypełniania jakichkolwiek funkcji zastrzeżonych przez prawo krajowe tej Strony wyłącznie dla jej organów wymiaru sprawiedliwości.

Artykuł 3

Organy centralne

1. Każda ze Stron ustanawia organ albo organy centralne odpowiedzialne za wysyłanie, przyjmowanie oraz przekazywanie wniosków, o których mowa w niniejszej Umowie, właściwym organom wymiaru sprawiedliwości, jak również za wypełnianie innych funkcji przewidzianych w Umowie.

W Republice Indonezji organem centralnym jest Minister Prawa.

W Rzeczypospolitej Polskiej organem centralnym jest Minister Sprawiedliwości.

2. Dla celów niniejszej Umowy organy centralne obu Stron mogą komunikować się ze sobą w trybie roboczym, wykorzystując wszelkie uzgodnione przez nie środki komunikacji.

Artykuł 4

Wymiana informacji

1. Organ centralny jednej Strony przekazuje organowi centralnemu drugiej Strony, jeżeli ten o to wystąpi, informacje o prawie, w tym teksty właściwych aktów prawnych, o praktyce wymiaru sprawiedliwości, a także informacje z rejestru karnego i rejestru osób pozbawionych wolności dotyczące obywateli drugiej Strony.

2. Strona wezwana przekazuje Stronie wzywającej kopie dokumentów lub informacje od organów publicznych, które zgodnie z prawem Strony wezwanej są publicznie dostępne.
3. Strona wezwana może, zgodnie ze swoim prawem, przekazać Stronie wzywającej wszelkie informacje, dokumenty i przedmioty będące w posiadaniu organów publicznych, które nie są publicznie dostępne.

Artykuł 5

Wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej

W celu stosowania niniejszej Umowy Strony mogą wyrazić zgodę na wykorzystywanie środków komunikacji elektronicznej zgodnie z ich prawem krajowym, w szczególności w celu uzyskiwania dowodów od świadków, pokrzywdzonych, podejrzanych, oskarżonych lub biegłych.

Artykuł 6

Poufność i ograniczenia wykorzystania

1. Strona wzywająca nie może ujawnić lub wykorzystać przekazanych informacji lub dokumentów dla celów innych niż określone we wniosku bez uprzedniej zgody Strony wezwanej.
2. Strona wezwana może, po konsultacji ze Stroną wzywającą, zażądać, aby przekazane informacje i dokumenty lub ich źródła pozostały poufne lub zostały ujawnione, lub wykorzystane tylko zgodnie z warunkami określonymi przez Stronę wezwaną.
3. Strona wezwana, w zakresie, w jakim zostało to określone we wniosku, zapewnia poufność wniosku, jego treści, załączonych do niego dokumentów oraz jakichkolwiek czynności podjętych zgodnie z wnioskiem, z wyjątkiem tych, w których ujawnienie jest niezbędne dla wykonania wniosku.
4. Jeżeli wniosek nie może zostać wykonany bez naruszenia poufności, organ centralny Strony wezwanej powiadamia o tym organ centralny Strony wzywającej i Strona wzywająca decyduje, czy mimo to wniosek ma zostać wykonany.

Artykuł 7

Ochrona danych osobowych

1. Dane osobowe przekazywane na podstawie niniejszej Umowy wykorzystuje się wyłącznie dla celów, do których zostały przekazane, i na warunkach określonych

przez Stronę przekazującą. Wykorzystanie danych dla innych celów wymaga uprzedniej zgody Strony przekazującej dane.

2. Do przekazywania i wykorzystywania danych osobowych, które zostały przekazane dla celów wniosku o udzielenie pomocy na podstawie niniejszej Umowy, stosuje się następujące postanowienia:

- a) właściwemu organowi Strony wzywającej przekazuje się wyłącznie dane związane z wnioskiem,
- b) Strona otrzymująca dane informuje Stronę przekazującą dane, na jej wniosek, o sposobie ich wykorzystania i osiągniętych dzięki temu wynikach,
- c) jeżeli Strona przekazująca uzna, że przekazane dane są niepoprawne lub że przekazano dane, które nie powinny były zostać przekazane, Strona przekazująca niezwłocznie zawiadamia o tym Stronę, która otrzymała dane; Strona, która otrzymała dane, niezwłocznie poprawia wszelkie błędy lub niszczy dane,
- d) Strony prowadzą, w formie umożliwiającej łatwe odzyskanie, rejestry dotyczące przekazywania i otrzymywania danych,
- e) dalsze przekazywanie danych osobowych jest dozwolone wyłącznie zgodnie z przepisami krajowymi i za uprzednią zgodą Strony przekazującej,
- f) przekazane dane, które przestały być wykorzystywane dla celów dozwolonych na podstawie Umowy, należy niezwłocznie zniszczyć lub należy podjąć inne środki dopuszczalne przez prawo krajowe, służące w ten sam sposób prawu osoby, której dane dotyczą.

3. Strony chronią dane osobowe przed przypadkową utratą, przypadkowym lub nieuprawnionym zniszczeniem lub przypadkową lub nieuprawnioną modyfikacją, nieuprawnionym dostępem, wykorzystaniem lub ujawnieniem, lub innym niewłaściwym użyciem.

4. Strony gwarantują uzasadnione prawa osobie, której dane zostały przekazane na podstawie niniejszej Umowy, w zakresie informacji i dostępu do danych jej dotyczących, sprostowania lub usunięcia takich danych lub ograniczenia ich przetwarzania w określonych przypadkach i skutecznej ochrony sądowej, na wniosek

osoby zainteresowanej, w związku z przekazywaniem lub wykorzystaniem informacji.

5. Każda ze Stron może całkowicie lub częściowo ograniczyć prawa danej osoby w zakresie informacji i dostępu do danych, w tym informacji o odmowie sprostowania lub usunięcia danych osobowych lub ograniczenia przetwarzania, jeżeli stanowi to konieczny i proporcjonalny środek w celu uwzględnienia uzasadnionych interesów, tak aby chronić bezpieczeństwo publiczne i narodowe, chronić prawa i wolności innych osób, uniknąć utrudniania dochodzeń prawnych, postępowań przygotowawczych lub innych postępowań lub uniknąć negatywnego wpływu na zapobieganie przestępstwom, wykrywanie ich, prowadzenie postępowań przygotowawczych w ich sprawie, ich ściganie lub postępowanie wykonawcze.

Artykuł 8

Język, tryb przekazania oraz legalizacja

1. Wnioski, o których mowa w niniejszej Umowie, odpowiedzi na nie oraz załączone do nich dokumenty są sporządzane na piśmie wraz z ich tłumaczeniem na język angielski i przekazywane przez organy centralne.
2. W pilnych przypadkach wnioski, odpowiedzi i dokumenty mogą być przesyłane bezpośrednio między organami centralnymi przy użyciu środków komunikacji elektronicznej zapewniających możliwość potwierdzenia ich autentyczności i utrwalenia ich w formie pisemnej. W takim przypadku Strona wzywająca przesyła następnie w terminie 30 (trzydziestu) dni Stronie wezwanej oryginały tych wniosków, odpowiedzi i dokumentów w sposób określony w ustępie 1.
3. Wszystkie dokumenty, rejestry, oświadczenia i inne materiały przekazywane na podstawie niniejszej Umowy są wyłączone z wszelkich wymogów dotyczących legalizacji i uwierzytelnienia oraz pozostałych wymogów formalnych innych niż złożenie podpisu lub jego odpowiednika przez organ centralny lub właściwy organ lub inny organ upoważniony na mocy prawa krajowego Strony wzywającej.
4. Dokumenty, rejestry, oświadczenia i inne materiały przekazane przez organ centralny Strony wezwanej dopuszcza się jako dowody bez dodatkowego uzasadnienia lub poświadczenia autentyczności.

Artykuł 9

Rodzaje pomocy

1. Pomoc prawna w sprawach karnych może obejmować:

- a) ustalanie miejsca przebywania lub tożsamości osób albo miejsca znajdowania się przedmiotów lub ich identyfikację, o ile są znane Stronie wzywającej,
- b) wykonywanie wniosków o przeszukanie, oględziny lub odebranie przedmiotów,
- c) doręczanie dokumentów, w tym wezwań do stawienia, w tym w formie wideokonferencji, a także pozyskiwanie innych dowodów od osób,
- d) przekazywanie informacji, dokumentów, akt, rejestrów i innych dowodów rzeczowych,
- e) odbieranie wyjaśnień, zeznań lub oświadczeń od osób, w tym w formie wideokonferencji, a także pozyskiwanie innych dowodów od osób,
- f) ułatwianie stawienia osób wezwanych i ich udziału w postępowaniu karnym,
- g) czasowe przekazywanie osób pozbawionych wolności w celu dostarczenia dowodów lub dokonania w postępowaniu karnym czynności z ich udziałem na terytorium Strony wzywającej,
- h) pomoc prawną w sprawach karnych w postępowaniu związanym z przypadkiem, zabezpieczeniem lub konfiskatą korzyści pochodzących z przestępstwa lub narzędzi służących do jego popełnienia,
- i) wszczęcie postępowania karnego na wniosek,
- j) wszelkie inne formy pomocy prawnej w sprawach karnych, na które zezwala prawo krajowe Strony wezwanej.

2. Pomoc prawna może zostać udzielona także w związku z postępowaniami w sprawach przestępstw dotyczących podatków, cel, nadzoru nad obrotem dewizowym lub transferem kapitału lub innych spraw finansowych.

3. Postanowienia niniejszej Umowy nie dają żadnej osobie prywatnej prawa uzyskiwania, zatajania lub wyłączania jakichkolwiek dowodów lub czynienia przeszkód w wykonywaniu wniosku.

Artykuł 10

Zasada proporcjonalności

1. Właściwy organ kierujący wniosek oraz organ centralny Strony wzywającej oceniają w każdym przypadku, czy skierowanie wniosku jest konieczne i proporcjonalne do celów postępowania.
2. Jeżeli organ centralny Strony wezwanej ma powody, aby sądzić, że nie spełniono warunków, o których mowa w ustępie 1, może skonsultować się z organem centralnym Strony wzywającej w sprawie wykonania wniosku. Po tych konsultacjach wniosek może zostać wycofany albo wykonany pod pewnymi warunkami zgodnie z artykułem 12 ustęp 2.

Artykuł 11

Wniosek

1. Wniosek zawiera:
  - a) nazwę organu wymiaru sprawiedliwości, który występuje z wnioskiem,
  - b) cel wniosku oraz opis dowodów, informacji lub innego rodzaju pomocy prawnej w sprawach karnych, o którą się wnosi,
  - c) opis charakteru sprawy karnej, jej obecnego etapu, streszczenie istotnych okoliczności faktycznych oraz prawnych, w tym informację o karze, którą zagrożone jest przestępstwo, którego dotyczy wniosek,
  - d) określenie szczególnych wymogów co do poufności wniosku i powodów wnoszenia o taką poufność,
  - e) informację, że ściganie przestępstwa, którego wniosek dotyczy, nie uległo przedawnieniu,
  - f) wskazanie ewentualnego terminu, w którym wniosek powinien zostać wykonany.
2. Wniosek zawiera również, jeżeli jest to niezbędne dla jego wykonania:
  - a) informację o przesłankach świadczących o tym, że osoba lub przedmiot, których wniosek dotyczy, znajdują się pod jurysdykcją Strony wezwanej,
  - b) informację o tożsamości, obywatelstwie i miejscu przebywania osoby, od której oczekuje się przedstawienia dowodu,

- c) informację o tożsamości i miejscu przebywania osoby, której należy dokonać doręczenia, o statusie tej osoby w sprawie oraz o sposobie, w jaki doręczenie powinno zostać dokonane,
- d) opis szczególnej procedury albo szczególnych wymogów, o zastosowanie albo spełnienie których wnosi Strona wzywająca, a także powody wystąpienia o to,
- e) opis formy, w jakiej wyjaśnienia, zeznania lub oświadczenia mają zostać odebrane i utrwalone, jak również informację na temat właściwych przepisów prawa krajowego Strony wzywającej dotyczących prawa osoby przesłuchiwanej do odmowy składania zeznań lub wyjaśnień lub udzielenia odpowiedzi na pytanie,
- f) wskazanie, czy oświadczenia lub inne dowody mają zostać uzyskane pod przysięgą albo wymagają potwierdzenia,
- g) listę pytań, które mają zostać zadane danej osobie, lub okoliczności, odnośnie do których osoba ta ma być przesłuchana,
- h) opis dokumentów, akt, rejestrów lub innych dowodów rzeczowych, które należy pozyskać, informacje o osobie, do której należy zwrócić się o ich wydanie, oraz, w zakresie, w jakim nie postanowiono inaczej, określenie sposobu, w jaki dokumenty te, akta, rejestry lub dowody rzeczowe należy uzyskać albo w jaki należy potwierdzić ich autentyczność,
- i) opis mienia, majątku lub przedmiotów, których wniosek dotyczy, wraz ze wskazaniem miejsca, w którym się znajdują,
- j) wszelkie decyzje odnoszące się do wnioskowanej pomocy prawnej w sprawach karnych wydane przez organy wymiaru sprawiedliwości właściwe zgodnie z prawem krajowym Strony wzywającej, jak również informację o prawomocności tych decyzji,
- k) wykaz danych personalnych i funkcji pełnionych przez osoby uprawnione do udziału w czynnościach związanych z wykonaniem wniosku,
- l) określenie miejsca znajdowania się i opis osoby lub miejsca, które mają zostać przeszukane, oraz rzeczy, które mają zostać odebrane albo zajęte,
- m) informacje dotyczące należności i zwrotu wydatków, do których ma prawo

osoba wezwana do stawiennictwa na terytorium Strony wzywającej w celu przedstawienia dowodów,

n) wszelkie inne informacje, które mogą ułatwić właściwe wykonanie wniosku.

3. Jeżeli wniosek nie zawiera informacji wystarczających do jego wykonania, nie został sporządzony lub przekazany zgodnie z niniejszą Umową, Strona wezwana może wezwać Stronę wzywającą do uzupełnienia braków, sporządzenia lub przekazania wniosku zgodnie z niniejszą Umową, wyznaczając w tym celu termin nieprzekraczający 60 (sześćdziesięciu) dni. Nieusunięcie przez Stronę wzywającą wspomnianych wyżej braków wniosku uznaje się za jego wycofanie.

Artykuł 12

Obligatoryjne podstawy odmowy udzielenia pomocy prawnej w sprawach karnych

1. Pomocy prawnej w sprawach karnych odmawia się, jeżeli:

- a) w ocenie Strony wezwanej wykonanie wniosku mogłoby naruszyć jej suwerenność, bezpieczeństwo, porządek publiczny lub interesy narodowe,
- b) wniosek dotyczy przestępstwa o charakterze politycznym; w rozumieniu niniejszej Umowy następujące przestępstwa nie są uważane za przestępstwa o charakterze politycznym:
  - i. dla Rzeczypospolitej Polskiej: przestępstwo przeciwko głowie państwa lub członkowi rodziny głowy państwa,
  - ii. dla Republiki Indonezji: zabójstwo lub usiłowanie zabójstwa głowy państwa lub szefa rządu,
  - iii. przestępstwo, za którego popełnienie obie Strony mają na podstawie umowy międzynarodowej obowiązek wydania sprawcy lub przedstawienia sprawy swoim organom, aby te podjęły decyzję w sprawie wszczęcia postępowania karnego,
  - iv. przestępstwo terrorystyczne,
- c) wniosek dotyczy przestępstwa wojskowego, które nie stanowi przestępstwa w świetle powszechnego prawa karnego,
- d) istnieją uzasadnione powody, aby sądzić, że wniosek został skierowany w celu prowadzenia postępowania przygotowawczego, oskarżenia, osądzenia

lub ukarania osoby z powodu jej rasy, płci, wieku, niepełnosprawności, wyznania, pochodzenia narodowego, etnicznego lub społecznego, majątku, urodzenia lub innego statusu lub z powodu jej poglądów politycznych i innych albo, jeżeli wykonanie wniosku spowodowałoby pogorszenie sytuacji w postępowaniu karnym tej osoby z któregokolwiek spośród tych powodów,

- e) wniosek dotyczy postępowania karnego w sprawie przestępstwa, za popełnienie którego sprawca został już prawomocnie skazany, uniewinniony, skorzystał z amnestii lub prawa łaski albo odbył już karę orzeczoną za jego popełnienie.

2. Przed odmową udzielenia pomocy prawnej w sprawach karnych zgodnie z niniejszym artykułem Strony porozumiewają się ze sobą w celu ustalenia, czy pomoc taka może zostać udzielona zgodnie z określonymi zasadami lub warunkami, jakie uzna za konieczne Strona wezwana. Strona wzywająca, która zgadza się na takie zasady lub warunki, stosuje się do nich.
3. Jeżeli Strona wezwana odmawia udzielenia pomocy prawnej w sprawach karnych, o przyczynach tej odmowy niezwłocznie informuje Stronę wzywającą.

Artykuł 13

Fakultatywne podstawy odmowy udzielenia pomocy prawnej w sprawach karnych

1. Pomocy prawnej w sprawach karnych można odmówić, jeżeli:
  - a) działanie albo zaniechanie stanowiące przestępstwo, w odniesieniu do którego wnosi się o taką pomoc, nie stanowi przestępstwa według prawa krajowego Strony wezwanej albo nie stanowiłoby przestępstwa, gdyby zostało popełnione na jej terytorium,
  - b) działanie lub zaniechanie, w odniesieniu do którego wnosi się o taką pomoc, zostało popełnione przez osobę, która zgodnie z prawem krajowym Strony wezwanej nie ponosi odpowiedzialności karnej ze względu swój wiek,
  - c) działanie lub zaniechanie, w odniesieniu do którego wnosi się o taką pomoc, jest zagrożone przez prawo krajowe Strony wzywającej karą śmierci albo inną karą nieznaną prawu Strony wezwanej i Strona nie udzieliła wystarczających gwarancji, że kara ta nie zostanie orzeczona albo, jeżeli zostanie orzeczona, to nie zostanie wykonana,

- d) pomoc, o którą się wnosi, mogłaby stanowić nadmierne obciążenie dla zasobów Strony wezwanej, a Strona wzywająca odmówiła pokrycia jej kosztów. Artykuł 25 ustęp 3 stosuje się.
2. Pomocy prawnej w sprawach karnych nie można odmówić wyłącznie ze względu na tajemnicę bankową bądź tajemnicę innej instytucji finansowej.
3. Artykuł 12 ustępy 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Artykuł 14

Wykonanie wniosków

1. Strona wezwana wykonuje wniosek niezwłocznie, zgodnie ze swoim prawem krajowym i, w zakresie, w jakim to prawo na to zezwala, w sposób wnioskowany przez Stronę wzywającą.
2. Jeżeli wykonanie wniosku mogłoby przeszkodzić toczącemu się na terytorium Strony wezwanej postępowaniu karnemu, Strona ta może odroczyć wykonanie wniosku. Artykuł 12 ustępy 2 i 3 stosuje się odpowiednio.
3. Organ centralny Strony wezwanej udziela odpowiedzi na zapytania organu centralnego Strony wzywającej w sprawie postępów w wykonywaniu wniosku.
4. Organ centralny Strony wezwanej powiadamia niezwłocznie organ centralny Strony wzywającej o wynikach wykonania wniosku. Jeżeli wykonanie wniosku zostało opóźnione, organ centralny Strony wezwanej niezwłocznie podaje do wiadomości organu centralnego Strony wzywającej powody opóźnienia.
5. Informacje o rachunkach prowadzonych w bankach i innych instytucjach finansowych, jak również o wszelkich innych powiązanych transakcjach, przekazuje się zgodnie z prawem krajowym Strony wezwanej.

Artykuł 15

Doręczanie dokumentów

1. Strona wezwana dokonuje doręczenia dokumentów przekazanych jej w tym celu przez Stronę wzywającą.
2. Po doręczeniu dokumentu Strona wezwana przekazuje Stronie wzywającej potwierdzenie odbioru zawierające podpis lub pieczęć podmiotu, który dokonał

doręczenia, wraz ze wskazaniem daty, godziny, miejsca i sposobu doręczenia oraz podpisem osoby, której dokument został doręczony.

3. Strona wzywająca przekazuje wniosek o doręczenie dokumentu dotyczącego odpowiedzi lub stawiennictwa na terytorium Strony wzywającej na 60 (sześćdziesiąt) dni przed planowaną odpowiedzią lub stawiennictwem.
4. Strona wezwana niezwłocznie informuje Stronę wzywającą o niedoręczeniu dokumentu oraz o przyczynach niedoręczenia.

Artykuł 16

Pozyskiwanie dowodów

1. Strona wezwana odbiera zeznania, wyjaśnienia lub oświadczenia od osób, w tym świadków, pokrzywdzonych, oskarżonych, podejrzanych lub biegłych, a także pozyskuje dokumenty, akta, wyciągi z rejestrów i inne dowody wskazane we wniosku i przekazuje je Stronie wzywającej.
2. Na wniosek Strony wzywającej Strona wezwana informuje z wyprzedzeniem o dacie i miejscu przeprowadzania dowodu zgodnie z niniejszym artykułem.
3. Strona wezwana może zezwolić uprawnionym osobom wymienionym we wniosku na udział w czynności związanej z jego wykonywaniem. W zakresie, w jakim pozwala na to jej prawo, Strona wezwana zezwala takim osobom na przedstawianie pytań, które miałyby zostać zadane przez uprawniony organ wymiaru sprawiedliwości Strony wezwanej, oraz na sporządzenie ich dosłownej transkrypcji, która nie zastępuje jednak zapisu urzędowego.
4. Osoba przesłuchiwana może odmówić składania zeznań, wyjaśnień lub oświadczeń lub odmówić udzielenia odpowiedzi na pytanie, jeżeli uprawnienie takie przysługuje jej zgodnie z prawem krajowym którejkolwiek ze Stron. Na wniosek Strony wzywającej Strona wezwana, zgodnie ze swoim prawem krajowym, informuje taką osobę o właściwych w tej kwestii przepisach prawa krajowego obu Stron. Jeżeli osoba przesłuchiwana podnosi, że takie uprawnienie przysługuje jej na mocy prawa krajowego Strony wezwanej, to Strona ta rozstrzyga o tym zgodnie ze swoim prawem krajowym. Jeżeli osoba przesłuchiwana podnosi, że takie uprawnienie przysługuje jej na mocy prawa krajowego Strony wzywającej, to Strona wezwana rozstrzyga o tym na podstawie pisemnych informacji uzyskanych od Strony wzywającej.

Artykuł 17

Przesłuchanie w formie wideokonferencji

1. Strona wzywająca może wnosić o przesłuchanie w formie wideokonferencji w charakterze świadka lub biegłego osoby, która znajduje się na terytorium Strony wezwanej. Strony mogą również, o ile uznają to za właściwe, stosować postanowienia niniejszego artykułu do przesłuchania w drodze wideokonferencji podejrzanych i oskarżonych, jeżeli zezwala na to prawo krajowe Strony wezwanej.
2. Wniosek o przesłuchanie w formie wideokonferencji zawiera nazwę organu wymiaru sprawiedliwości oraz dane osób, które będą uczestniczyły w przesłuchaniu na terytorium Strony wzywającej. Ponadto artykuł 11 stosuje się odpowiednio.
3. Na wniosek każdej ze Stron lub osoby, która ma zostać przesłuchana, przesłuchanie odbywa się z udziałem tłumacza. Zasady wyboru tłumacza i jego udziału w przesłuchaniu uzgadniają ze sobą bezpośrednio właściwe organy obu Stron.
4. Przesłuchanie w formie wideokonferencji prowadzi bezpośrednio organ wymiaru sprawiedliwości Strony wzywającej w obecności organu wymiaru sprawiedliwości Strony wezwanej. Organ wymiaru sprawiedliwości Strony wezwanej odpowiada za potwierdzenie tożsamości osoby przesłuchiwanej oraz za zapewnienie w trakcie przesłuchania przestrzegania podstawowych zasad porządku prawnego tej Strony.
5. Do przesłuchania w formie wideokonferencji stosuje się odpowiednio przepisy artykułu 6, artykułu 14, artykułu 15, artykułu 16 ustęp 4 i artykułu 18 ustęp 6.
6. Na wniosek Strony wzywającej właściwy organ wymiaru sprawiedliwości Strony wezwanej sporządza protokół z przesłuchania w formie wideokonferencji i przekazuje go zgodnie z artykułem 8.

Protokół zawiera:

- a) datę i miejsce przesłuchania,
- b) wskazanie tożsamości osoby przesłuchiwanej oraz tożsamości i charakteru, w jakim występowały inne osoby uczestniczące w przesłuchaniu reprezentujące Stronę wezwaną,
- c) informacje o zaprzysiężeniu osoby przesłuchiwanej i udzielonych jej pouczeniach,

- d) opis warunków technicznych, w jakich przesłuchanie się odbyło.
7. Zasady ponoszenia kosztów związanych z wykonaniem wniosku o przesłuchanie w formie wideokonferencji określa artykuł 25.

Artykuł 18

Stawiennictwo na terytorium Strony wzywającej

1. Jeżeli Strona wzywająca wnosi o stawiennictwo na swoim terytorium osoby, która nie jest pozbawiona wolności i której przesłuchanie zgodnie z artykułem 17 nie było możliwe, Strona wezwana przekazuje tej osobie wezwanie do stawiennictwa. Strona wzywająca określa zakres, w jakim zostaną pokryte wydatki stawiennictwa tej osoby.
2. Wniosek o doręczenie wezwania, o którym mowa w ustępie 1, Strona wzywająca przekazuje Stronie wezwanej w rozsądnym czasie, jednak nie później niż 60 (sześćdziesiąt) dni przed wyznaczonym terminem stawiennictwa.
3. Jeżeli osoba wezwana wyraża zgodę na stawiennictwo na terytorium Strony wzywającej, Strona ta podejmuje środki niezbędne dla ułatwienia tej osobie stawiennictwa i, o ile to konieczne, zapewnienia jej bezpieczeństwa.
4. Osoba wezwana, która stawia się na terytorium Strony wzywającej, nie podlega ściganiu, zatrzymaniu ani żadnemu ograniczeniu wolności osobistej na terytorium tej Strony z powodu czynów popełnionych przed opuszczeniem przez nią terytorium Strony wezwanej ani z powodu treści złożonych zeznań, wyjaśnień lub oświadczeń. Osoba ta nie jest zobowiązana do składania zeznań, wyjaśnień i oświadczeń w innej sprawie niż ta, której wniosek dotyczy.
5. Postanowień ustępu 4 nie stosuje się, jeżeli osoba, która stawiała się na terytorium Strony wzywającej, nie opuściła go, mając taką możliwość, w ciągu 30 (trzydziestu) dni od dnia, w którym została oficjalnie poinformowana, że jej obecność nie jest już konieczna albo, jeżeli po opuszczeniu tego terytorium dobrowolnie tam powróciła.
6. Osoba wezwana do stawiennictwa na podstawie niniejszego artykułu, która nie stawiała się na terytorium Strony wzywającej, nie może być poddana żadnym sankcjom lub środkom przymusu na terytorium Strony wezwanej.

Artykuł 19

Czasowe przekazywanie osób pozbawionych wolności

1. Jeżeli obecność na terytorium Strony wzywającej osoby pozbawionej wolności na

terytorium Strony wezwanej jest konieczna w celu dostarczenia dowodu lub dokonania czynności z jej udziałem w postępowaniu karnym, i której przesłuchanie zgodnie z artykułem 17 nie było możliwe, Strony mogą uzgodnić jej czasowe przekazanie.

2. Strona wezwana przekazuje czasowo Stronie wzywającej osobę pozbawioną wolności jedynie, jeżeli:
  - a) osoba ta wyraziła przed właściwym organem wymiaru sprawiedliwości zgodę na czasowe przekazanie,
  - b) czasowe przekazanie nie doprowadzi do przedłużenia pozbawienia wolności,
  - c) Strona wzywająca wyraziła zgodę na przestrzeganie określonych przez Stronę wezwaną warunków dotyczących pozbawienia wolności lub bezpieczeństwa osoby, która ma zostać czasowo przekazana,
  - d) nie zakłóci to postępowania karnego prowadzonego na terytorium Strony wezwanej, którego uczestnikiem jest wskazana wyżej osoba.
3. We wniosku o czasowe przekazanie, o którym mowa w niniejszym artykule, należy umieścić informację o osobie lub kategorii osób, które będą sprawować podczas przekazania pieczę nad osobą czasowo przekazywaną, informację o miejscu, w którym osoba ta będzie przebywała na terytorium Strony wzywającej, oraz informację o prawdopodobnej dacie powrotu takiej osoby na terytorium Strony wezwanej.
4. Osoba czasowo przekazana pozostaje pozbawiona wolności na terytorium Strony wzywającej. Czas pozbawienia wolności tej osoby na terytorium Strony wzywającej zalicza się na poczet okresu jej pozbawienia wolności na terytorium Strony wezwanej.
5. Gdy Strona wezwana poinformuje Stronę wzywającą, że pozbawienie wolności osoby czasowo przekazanej nie jest już konieczne, osoba ta zostaje zwolniona i będzie traktowana jak osoba wezwana do stawienia na terytorium Strony wzywającej.
6. Strona wzywająca przekazuje z powrotem Stronie wezwanej osobę czasowo przekazaną zgodnie z niniejszym artykułem w ciągu 30 (trzydziestu) dni od daty przybycia tej osoby na terytorium Strony wzywającej albo w innym terminie uzgodnionym przez Strony.
7. Osoba pozbawiona wolności, która nie wyraża zgody na dostarczenie dowodów lub dokonanie czynności z jej udziałem w postępowaniu karnym na terytorium Strony

wzywającej, nie może być z tego powodu poddana żadnym sankcjom lub środkom przymusu na podstawie prawa krajowego Strony wzywającej albo Strony wezwanej.

Artykuł 20

Ustalenie miejsca przebywania lub tożsamości osób albo miejsca znajdowania się przedmiotów i ich identyfikacja

Jeżeli Strona wzywająca wnosi o ustalenie miejsca przebywania lub tożsamości osób albo ustalenie miejsca znajdowania się i identyfikację przedmiotów oraz korzyści pochodzących z przestępstwa i narzędzi służących do jego popełnienia, Strona wezwana dokłada wszelkich starań, aby informacje takie uzyskać.

Artykuł 21

Przeszukanie i odebranie

1. Strona wezwana wykonuje wniosek o przeszukanie, odebranie i wydanie każdego przedmiotu Stronie wzywającej, jeżeli wniosek zawiera informacje uzasadniające przeprowadzenie takiej czynności na podstawie prawa krajowego Strony wezwanej.
2. Strona wezwana przekazuje Stronie wzywającej, na jej wniosek, informacje dotyczące wyników przeszukania, w tym identyfikacji, stanu faktycznego i prawnego odebranego przedmiotu, okoliczności przeszukania i odebrania oraz dozoru nad tym przedmiotem.
3. Strona wzywająca stosuje się, w zakresie, w jakim jest to możliwe, do wymagań Strony wezwanej dotyczących postępowania z odebranym przedmiotem, który ma być przekazany Stronie wzywającej.

Artykuł 22

Korzyści pochodzące z przestępstwa i narzędzia służące do jego popełnienia

1. Strony udzielają sobie wzajemnie pomocy prawnej w sprawach karnych w postępowaniu dotyczącym przepadku, zabezpieczenia lub konfiskaty korzyści pochodzących z przestępstwa oraz narzędzi służących do jego popełnienia.
2. Strona wezwana przekazuje Stronie wzywającej korzyści pochodzące z przestępstwa i narzędzia służące do jego popełnienia na zasadach i warunkach określonych przez jej prawo krajowe.
3. Dla celów niniejszej Umowy „korzyści pochodzące z przestępstwa” oznaczają wszelkie korzyści ekonomiczne i przedmioty pochodzące, bezpośrednio lub

pośrednio, z popełnionego przestępstwa lub mienie, którego wartość odpowiada wartości takich korzyści; „narzędzia służące do popełnienia przestępstwa” oznaczają natomiast wszelkie korzyści ekonomiczne i przedmioty wykorzystane lub przeznaczone do popełnienia przestępstwa.

4. Strona wezwana, na wniosek, podejmuje starania w celu ustalenia, czy w jej jurysdykcji znajdują się jakiekolwiek korzyści pochodzące z przestępstwa lub narzędzia służące do jego popełnienia i powiadamia Stronę wzywającą o wynikach swoich ustaleń. Strona wzywająca przedstawia również niezbędne informacje lub wszelkie inne podstawy wskazujące na obecność w jurysdykcji Strony wezwanej korzyści pochodzących z przestępstwa lub narzędzi służących do jego popełnienia.
5. W przypadku znalezienia, zgodnie z ustępie 2, domniemanych korzyści pochodzących z przestępstwa lub narzędzi służących do jego popełnienia Strona wezwana stosuje takie środki, na jakie zezwala jej prawo, aby przeszukać, zabezpieczyć, zatrzymać i skonfiskować te domniemane korzyści lub narzędzia do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia wydanego przez sąd Strony wzywającej w związku z tymi korzyściami lub narzędziami.
6. Strona wezwana sprawująca kontrolę nad korzyściami pochodzącymi z przestępstwa lub narzędziami służącymi do jego popełnienia, które uległy konfiskacie lub przepadkowi, podejmuje działania, w ramach wykonywania nakazu sądu Strony wzywającej, dotyczące tych korzyści lub narzędzi zgodnie ze swoim prawem. W zakresie dozwolonym przez swoje prawo Strona wezwana przekazuje Stronie wzywającej korzyści pochodzące z przestępstwa lub narzędzia służące do jego popełnienia, które uległy konfiskacie lub przepadkowi.
7. Przy stosowaniu niniejszego artykułu prawa stron trzecich działających w dobrej wierze respektuje się zgodnie z prawem Strony wezwanej. W przypadku roszczenia strony trzeciej Strona wezwana reprezentuje, w zakresie dozwolonym przez swoje prawo, interesy Strony wzywającej w dążeniach, aby zatrzymać, do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia przez właściwy sąd Strony wzywającej, korzyści pochodzące z przestępstwa i narzędzia służące do jego popełnienia.
8. W przypadkach, w których przepisy krajowe przewidują różne zasady dotyczące zabezpieczenia mienia lub przepadku, w szczególności różne terminy lub właściwe organy, Strona wzywająca przekazuje Stronie wezwanej niezbędne informacje.

Artykuł 23

Zwrot przedmiotów

Na żądanie Strony wezwanej Strona wzywająca zwraca tak szybko, jak to możliwe, przedmioty przekazane jej w wykonaniu wniosku na podstawie niniejszej Umowy, o ile posiadanie tych przedmiotów przez Stronę wzywającą nie jest dalej potrzebne, aby prowadzić postępowanie, którego dotyczy wniosek.

Artykuł 24

Wszczęcie postępowania przygotowawczego na wniosek

1. W przypadku gdy jedna ze Stron jest właściwa do wszczęcia postępowania, ale uzna za stosowne, aby postępowanie prowadziła druga Strona, organ centralny Strony wzywającej oficjalnie powiadamia organ centralny Strony wezwanej o stanie faktycznym sprawy. Jeżeli Strona wezwana posiada jurysdykcję w tym zakresie, przekazuje sprawę swoim właściwym organom w celu wszczęcia postępowania karnego. Organy te mogą wszcząć postępowanie karne zgodnie z obowiązującym je prawem.
2. Organ centralny Strony wezwanej informuje o działaniach podjętych w związku z notyfikacją i przekazuje, w stosownych przypadkach, kopię wydanej decyzji.

Artykuł 25

Koszty wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych

1. Strona wezwana ponosi wszelkie koszty związane z wykonaniem wniosku powstałe na jej terytorium, z wyjątkiem:
  - a) wynagrodzenia biegłych oraz tłumaczy ustnych i pisemnych,
  - b) należności i wydatków związanych z podróżami osób wezwanych zgodnie z artykułem 18,
  - c) kosztów związanych z czasowym przekazywaniem osób pozbawionych wolności zgodnie z artykułem 19,
  - d) kosztów związanych z przesłuchaniem w formie wideokonferencji, o którym mowa w artykule 17.
2. Koszty określone w ustępie 1 lit. a, b, c i d ponosi Strona wzywająca.

3. Strony mogą uzgodnić odmienne od określonych w ustępach 1 i 2 zasady ponoszenia kosztów.
4. Jeżeli, w ocenie Strony wezwanej, wykonanie wniosku wymaga poniesienia wysokich kosztów, przed jego wykonaniem, Strony przeprowadzają konsultacje w celu określenia zasad i warunków wykonania takiego wniosku.

Artykuł 26

Stosunek do innych umów międzynarodowych

1. Pomoc prawna w sprawach karnych i procedury przewidziane w niniejszej Umowie nie ograniczają możliwości żadnej ze Stron do udzielania takiej pomocy drugiej Stronie na mocy postanowień innych umów międzynarodowych, których są stronami.
2. Umowa niniejsza nie wyłącza zobowiązań żadnej ze Stron wynikających z innych właściwych umów międzynarodowych.

Artykuł 27

Konsultacje

1. Organy centralne Stron, gdy uznają to za zasadne, przeprowadzają konsultacje w celu najskuteczniejszego wykonywania niniejszej Umowy. Organy centralne mogą również uzgodnić takie środki praktyczne, jakie mogą okazać się istotne, aby ułatwić stosowanie niniejszej Umowy.
2. Wszelkie różnice dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy są rozstrzygane przez organy centralne.

Artykuł 28

Wejście w życie, zmiana, zakres zastosowania i wypowiedzenie Umowy

1. Strony notyfikują sobie wzajemnie o zakończeniu swoich wewnętrznych procedur wymaganych do wejścia w życie niniejszej Umowy. Umowa wchodzi w życie po upływie 30 (trzydziestu) dni od dnia otrzymania późniejszej z notyfikacji.
2. Umowa niniejsza zostaje zawarta na czas nieoznaczony.
3. Umowa niniejsza może zostać zmieniona za zgodą obu Stron. Zmiany wejdą w życie zgodnie z procedurą określoną w ustępie 1.

4. Umowa niniejsza ma zastosowanie do wniosków wniesionych po dniu jej wejścia w życie, nawet wówczas, gdy wnioski te dotyczą przestępstw popełnionych przed dniem jej wejścia w życie.
5. Każda ze Stron może wypowiedzieć niniejszą Umowę w każdym czasie w drodze notyfikacji. Wypowiedzenie staje się skuteczne po upływie 6 (sześciu) miesięcy od dnia otrzymania takiej notyfikacji przez drugą Stronę. Wypowiedzenie niniejszej Umowy nie wywołuje skutków wobec postępowań będących w toku.

NA DOWÓD CZEGO Pełnomocnicy Stron należycie do tego upoważnieni podpisali niniejszą Umowę.

PODPISANO w Warszawie dnia 13.09.2025 w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim, indonezyjskim i angielskim, przy czym wszystkie trzy teksty mają jednakową moc. W przypadku rozbieżności interpretacyjnych tekst angielski jest rozstrzygający.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

W imieniu Republiki Indonezji

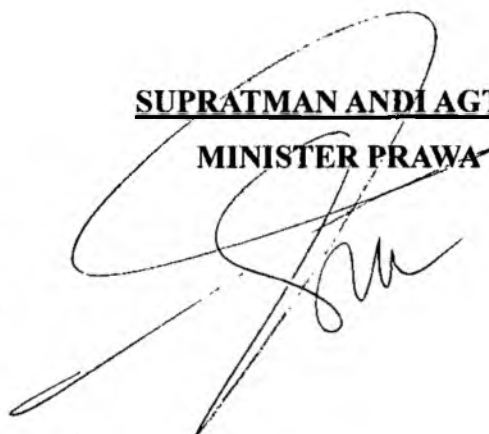
WALDEMAR ŻUREK

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

SUPRATMAN ANDI AGTAS

MINISTER PRAWA

Stwierdzam zgodność
fotokopii z oryginałem/~~odpisem~~

Warszawa, dnia 23.09.2025 r.

Juliusz Juchniewicz
Zastępca Dyrektora
DEPARTAMENT PRAWNO-TRAKTATOWY